

Entre els manuscrits darrerament adquirits són dignes de menció: un dels *Furs de Valencia* de principis del s. XVe; el *Llibre de religioses costums del monestir d'Alguayre*, compost en 1638 per Fra Tomàs Roger, donatiu de D. Lluís Farauo; un mapa de les Antilles, sobre pergami, y sembla de mà catalana per la firma *Vendrell fecit* (sigle XVIIe?), regalat pel Sr. D. Joseph Rogent; un ms. ab interessants Deseximents y Tençons en prosa, de les darreries del sigle XVe, comprat junt ab un altre en que s'hi transcriuen diversos documents. Per compra ingressaren ademés dos portulans (un sencer y l'altre fragmentari), procedents de Lloret de Mar, y segurament catalans, a judicar per la nomenclatura. Semblen d'ultims del sigle XIVe o de principis del XVe; el que està complet, comprèn desde les costes de la Grecia fins a les del mar Negre y extrem oriental del Mediterrani; l'altre portulà, representava les costes espanyoles y italianes.

Les esperances que donarem en l'ANUARI passat de que ingressés en la Biblioteca de l'Institut el famós *Cançoner Gil*, tant cobdiciat per les biblioteques extranjereres, acaben de tenir complerta realització; mercès al generós desprendiment dels Srs. D. Isidro Bonsoms, D. Pere G. Maristany, D. Eduart Sevilla, Marquès de Casa Maury, D. Joseph Mansana, D. Jacinto Serra, Mr. Huntington, Mr. Hug Herberg, D. Manuel Girona y Srta. Teresa Ametller, que s'han repartit per igual la quantitat de 20.000 ptes. pera comprarlo y ferne donació a l'Institut. La preuada joia ja s troba en el taller d'enquadernació de la Viuda de Miquel Rius, on se li fa un estoixigne de rebre-lo, y dintre de poch dies estarà ja entre els llibres de l'Institut.

El contingut del ms. se pot considerar dividit en tres parts:

A) *Cançoner den Cerveri de Girona*, ab 104, de les quals 95 son desconegudes y moltes d'interès històrich.

B) *Cançoner dels grans trovador clàssichs*, ab obres den Riambau de Vaqueres (22); Bertran de Born (4); Guerau de Bornell (73); Arnau Deniel (18); Guillem de Saint Didier (4); Bernat de Ventadorn (3); Ponç de Cabdull (7); Jofre Rudel (3).

C) *Cançoner dels poetes de Tolosa*, ab diverses poesies coronades pel Consistori de la Gaia Ciencia; Joan de Castellnou (12); Ramon de Cornet (19), y altres poesies dels tolosans Remenat de Montalts, Bernat de Penasac, Jaume de Tolosa, Bernat de Sant Proscà, Gastó, comte de Pocie; de l'aragonès Tomàs Perich de Toces, y dels catalans Joan Blanch, Bernat d'Espanya y Bertran del Falgar.

Res demostra tant els progressos de la Biblioteca com el següent estat comparatiu:

	Impresos	Manuscrits	Cambis
31 desembre 1908	9.914	119	47
» » 1909	10.738	129	88
» » 1910	16.709	148	129

LA BIBLIA CATALANA DE VALENCIA

En el Catàlech 371 del llibreter de Leipzig Karl W. Hiersemann, ab el n.º 168, se descriu detalladament el Manuscrit dels *Anales de la Cartuxa de Porta Celi* del P. Joan B. Civera, entre els quals s'hi troba afegida la cèlebre fulla de la Bíblia de Valencia, a la troballa inesperada de la qual se refereixen dos articles ja citats en aquesta CRÒNICA. Com es sabut, del 4 últims fulls que'l P. Civera fa trobarne, sols se'n ha salvat el darrer, que conté la fi de l'Apocalipsis y el colofó, ab el qual pot rectificarse la transcripció que'n donà en Haebler.

Els *Anales* son un Ms. de 382 pp. ab dugues portades, acabat d'escriure en 1645. Sobre'l seu contingut, diu el mateix Catàlech lo següent:

«Segons el seu contingut, els *Anales de Portaceli* son una mostra d'una bona crònica de convent; s'hi troben una serie de llegendes y histories miraculoses y la seva part biogràfica ofereix rics y autenticchs materials per l'istoria profana y eclesiàstica de Valencia. El periode més interessant es el del Cisma... Les planes 313-45 contenen una relació estadística y cronològica de les cases de cartoixes de Catalunya.»

«Desde'l punt de vista literari es interessant una poètica descripció del monestir de Portaceli (p. 24), treta d'una poesia de Jaume Roig, el conegut poeta valencià»⁽¹⁾.

El preu senyalat al Ms. y al full de la Bíblia que s'hi inclou, es de 48.000 Marchs.

(1) El Catàlech sembla creure son inèdits. Deuen ser els versos 15691 y ss. de l'edició Chabàs del *Spill o Llibre de les dones*.

El catàlech núm. 368 del mateix llibreter, ab el núm. 1221 descriu un manuscrit sobre pergamí, dels sigles XIIIe al XIVe, de la *Summa de pœnitentia et de matrimonio* de S. Ramon de Penyafort, de la que conté 'ls 4 llibres, pel preu de 880 Marchs. Els folis 44 y 101 v. tenen unes grans miniatures, a plana sencera, que semblen haber sigut posades ab molta posterioritat a l'escriptura del Ms. La del f. 101 v. té sobre fons d'or, les armes dels Borbons francesos.

BIBLIOTECA DEL MARQUÉS DE LLIÓ

Aquest intel·ligent erudit del s. XVIIIe, reuní en la seva casa del carrer de Moncada, una copiosa llibreria, principalment de caràcter històric, que ha sigut venuda a principis de l'any 1909. Entre 'ls manuscrits que figuraven en un catàlech fet a començaments del s. XIXe, que 's va trobar en la Biblioteca, se poden mencionar els següents: *Antigüetats de Catalunya*; *Diari de cosas notables sucsehidas a Barcelona de 1249 fins a 1642* en català; Tarafa: *Llibre de cases nobles de Catalunya*; *Historia de la Casa de Moncada* en castellà, pel Marqués de Mondejar; Jaume Çafont: *Diari de les turbacions de Catalunya*; un manuscrit del s. XVII de les *Ordenacions de la Casa Royal* de Pere III.

D'aquesta Biblioteca 's publicà una curta noticia per l'antiquari Antoni Palau (*La Biblioteca del Marqués de Llió*. Noticia. Llibreria Antiquaria d'Antoni Palau. Barcelona, 1909. 61 pp.) en curt tiratge de 60 exemplars.

BIBLIOTECA NACIONAL DE PARIS

En 1910 han ingressat en aquesta Biblioteca els següents opúsculs, impresos en 1499 al monestir de Montserrat: la Regla de S. Benet; l'*Incendium amoris*, l'*Instructio novitiorum de quatuor virtutibus* y les *Meditations* de S. Bonaventura y el *Tractatus de spiritualibus ascensionibus* de Gerard de Zulphess. Ha adquirit ademés un manuscrit d'interès especial per Catalunya, un formulari d'actes dels reis Alfons III y Pere 'l Ceremoniós, provinent del col·legi dels Jesuïtes d'Agen y comprat en la venda de la colecció inglesa Phillips, aon portava 'l n.º 1028. Ara té la signatura de *nouvelles acquisitions, latin, n.º 1940*.

Bibliografia

LLIBRES

ANTOLÍN (P. GUILLERMO). — *Catálogo de los códices latinos de la Real Biblioteca del Escorial*. Vol. I. (a. I. 1.—d. IV. 32). — Madrid. Imprenta helénica, 1910. — LIII, 576 pp.

La Biblioteca de l'Escorial ha començat a publicar el catàlech dels seus fons llatins, a cura del P. Guillem Antolin. L'orde que aquest ha seguit, es el de les signatures de colocació, de manera que per el volum aparegut es difícil ferse càrrech del nombre de manuscrits que s'hi custodien d'autor català. Perque no hi ha dubte que 'ls volums successius han de donarnos agradoses sorpreses en aquest sentit, y han d'ajudarnos en gran manera pera fer l'inventari de la nostra producció llatina-eclesiàstica, y en general en llengua llatina. En aquest volum, les obres dels nostres juristes hi sovintejen bastant (Vinader, Ceva, Socarrats, Area, Ballester, etc.), y la bibliografia que dona sobre aquest punt, ja ha sigut aprofitada en l'article del Sr. Brocà sobre juriconsults catalans publicat en aquest ANUARI. Hi abunden també 'ls reculls de capítols y constitucions de Corts, Privilegis, etc., referents a Catalunya. De fra Bernat Oliver, s'hi descriu una traducció llatina del *Excitatori de la pensa a Deu*.

El P. G. Antolín ha fet aquest treball ab tota escrupulositat; les descripcions son suficients y minucioses y el contingut de cada manuscrit s'exposa ab molta claretat. Precedeixen el catàlech unes riques notes sobre la formació de la biblioteca de l'Escorial y les tentatives de catàlech o inventaris parcials que fins ara s'havien fet.

JUAN GUALBERTO LÓPEZ-VALDEMORO DE QUESADA, CONDE DE LAS NAVAS... — *Catálogo de la Real Biblioteca* [II]. — Autores-Historia. — Tomo primero-Introducción. — Madrid [Ducazal], 1910. pp. CCLXXXVIII en 4.^t

El Catàlech de la Biblioteca del Rei, interromput desde l'any 1900 en que D. Ramon Menéndez Pidal s'ocupà dels manuscrits de caràcter historiogràfic que s'hi custodien, en el primer